

ANJEVA GARA

4

TSATOK'ANTSY IMPITO NO NAMO-
NOANA HO FATY ILAY RAMATOA

Gazetiko

www.gazetiko.mg

Laharana 7705 Taona faha-25 Vidiny : 500 Ariary Gazety mivoaka isan'andro Alakamisy 26 oktobra 2023

KANDIDA ANDRY RAOBELINA

7

TSY ANISAN'IREO AFAKA HIFANINANA, TSY
AZO RAISINA NY FITARAINANY, HOY NY HCC

MARINA IZANY !

7

MAFANA NY ADIHEVITRA !

FEDERASIONA MALAGASY
NY BAOLINA KITRA

2

NORAISIN'NY FILOHAN'
NY FIFA TANY PARIS
NY FILOHAN'NY FMF

ANDROM-PIRENENA NATOKANA
HO AN'NY VARIKA

3

MBOLA BETSAKA
NY TSINDRY MAHAZO
AZY ETO AMINTSIKA

MAHAMASINA
TRANO LEHIBE IRAY MAY

4

LASA LAVENONA
NY VOLA SAIKA
HANAOVANA
MARIAZY

Telma

GRAND OPEN 2023
BOULODROME PARA IVATO

FSBM
FEDERATION SPORT
BOULE MALAGASY

FORMATION EN TRIPLETTE
SENIORS HOMMES, JEUNES,
DAMES ET VÉTÉRANS

INSCRIPTION EN LIGNE :
034 10 351 70 | 034 91 758 76

MBalik

GCL 636/26-22

Aloavy @MVola ny Droits
de préinscription
@sélection de dossier

➤ AO @FACULTÉ DES SCIENCES ANKATSO

TSINDRIO NY
#111*1*5*8#
SARANY 900 AR

MVola

GCL 637/13-11

Federasiona Malagasy ny Baolina Kitra

Noraisin'ny filohan'ny FIFA tany Paris ny filohan'ny FMF

Tsy niandry ela fa miha-zakazaka tokoa ny fandaharam-potoana rehetra ho an'ity filohan'ny FMF ity.

Andro vitsy monja aty aorian'ny nahalany azy ho filohan'ny federasiona malagasy ny baolina kitra, noraisin'ny filohan'ny federasiona iraisam-pirenena, Gianni Infantino tany Paris omaly Randriamanampisoa Alfred. Tamin'ity fotoana ity no nanoloran'ity filohan'ny FMF ity ny fandaharanasa rehetra hotanterahany mandritra ny taom-piasana. Ankoatra ny fiarahabana, nirary soa ity filohan'ny federasiona malagasy ny baolina kitra ity ingahy Infantino, izay manantena fa hitondra vokatra tsara sy fahombiazana ho an'ny baolina kitra malagasy ny tetikasa entin'ingahy Randriamanampisoa Alfred ity. Azo lazaina, tsy niandry ela fa mihazakazaka tokoa

Fihaonana ofisialy voalohany teo amin'ingahy Gianni Infantino sy Randriamanampisoa Alfred.

ny fandaharam-potoana rehetra ho an'ity filohan'ny FMF ity, izay tsiahivina, fa lany tamin'ny fihodinana

voalohany nandritra ny fifidianana. Kandida miisa 5 anefa izy ireo no nifaninana tamin'izany, izay sambany

ihany koa no misy fifidianana tsy niditra tamin'ny fihodinana faharoa fa fihodinana voalohany ihany dia vita. Taorian'ny fe-potoana nomen'ny CEN, hahafahan'ireo kandida nanao ny fitarainana, niroso tamin'ny fanambarana ofisialy ny voka-pifidianana ny vaomiera manokana mikarakara ny fifidianana, izay marihana fa tsy nisy koa ny fitarainana voaray. Ny andron'io ihany, efa nanatanteraka ny fifidianana ho an'ireo mpikambana teo anivony ireto komity mpanatanteraka notarihan'ny filohan'ny ireto, ka tamin'izany, fantatra avokoa ireo filoha lefitra miisa 3 sy ny kaomisiona tantanin'ireo mpikambana tsokajiny. Herinandro taorian'io, efa izao noraisain'ny filohan'ny FIFA any Paris izao ny filohan'ny FMF, izay antenaina, fa ho manga ary hizotra an-tsakany sy andavany ny fiarahamiasa eo amin'ny roatonta.

Rabenaivo

HOTSAKOTSAKOINA

"Manontany tena aho hoe inona moa no ilàna ny fahalalana raha maro an'isa ireo adala tafita ?"

Ny Vetso (05.0216)

(Je me demande à quoi sert l'intelligence quand je vois le nombre de cons qui réussissent.)

Rugby - Nouvelle Zelande # Afrika Atsimo Iza no hibata ny amboara faninefany ?

Mifantoka any Frantsa avokoa ny fo amam-panahy ny tontolon'ny mpankafy fanantanjahantena amin'ny sabotsy ho avy izao, indrindra fa mpiondana baolina lavalava, hanaraka ny lalao famaranana amin'ny fiadiana ny amboara eran-tany 2023, izay heverina sy azo antoka fa tena hiady tokoa eo amin'ny Nouvelle Zelande "All Blacks" sy Afrika Atsimo "Springbocks". Efa samy nibata ny amboara "Williamson Webb Willis" avy ny Springbocks (1995 - 2007 - 2019) sy ny All Blacks (1987 - 2011 - 2015) ka ho sarotra ny maminaviana ny hibata ny "Trophy" faninefany. Ho an'ny mpandinika sy ny nanaraka an'ity fifaninanana ity dia manana tombony mety hahazo ny "Trophy", noho ny endri-dalao sy ny zava-bitany nandritra ny lalao ampahefa-dalana sy ny manasa-dalana, izay nifanaovany tamin'i Frantsa 29/28 sy Angletera (16/15). Ny All Blacks dia somary tsy sahirana niatrika ny mpifanandrana taminy (Irlande - Argentine). Araka izany voka-dalao azon'ny "neo-zelandey" izany kosa anefa dia mety hanana vovoka aina kokoa ny mpilalaony raha mitahy amin'ny rahalahintsika afrikanina tatsimo. Lalao famaranana anefa no atao dia hafa indray ny tetika enti-miady eny ambony kianja. Samy hitana ny rambony tsy ho tapaka ny ekipa roa tonta ka tsy handrakara ilo mby an-doha amin'ny fiarovam-pirenena avy. Koa na betsaka mpiandrandra aza i Afrika Atsimo, izay tompondaka farany tamin'ny taona 2019, dia tsy hanaiky mora foana i Nouvelle Zelande, valo taona nialorany ny anaram-boninahitra farany (2015). Teratany anglisy Wayne Barnes no hitsara ny lalao famaranana, izay antenaina fa tsy hitongilana amin'ny anankiray amin'ireo mpifanandrana ireo. Na inona aloha na inona ny voka-dalao dia mbola hidina aty amin'ny bolabolatany atsimo ny amboara W.W.E.T.

aris rafaly

Psypokasy

Hitohy eny amin'ny Is'Art Ampasanimalo ny fanandratana ny RAP malagasy

Anisan'ny nitondra avo ary azo lazaina fa mpisavalalan'ny mozika Rap teto Madagasikara i Psypokasy. Efa 30 taona eo izao no nilomano-sany tao amin'io tontolo io ary tsy nivadika taranja izany mihitsy ny lehilahy. Nataon'ny zandry kely taty aoriana fitaratra mihitsy moa izy. Taty amin'ny taona 2000 izy vao nanomboka nandeha irery raha tany anaty fikambanana mialoha izany. Araka ny efa nampanantenainy tamin'ny mpankafy sy mpanaraka azy dia manomana fampisehoana hanandratana ity mozika Rap ity izy nandritra

Hitondra hafatra ho an'ny mpankafy mozika i Psypokasy amin'io fotoana io.

ny fampisehoana tetsy amin'ny CFM Anosy ny faran'ny herinandro lasa teo. Fantatra ary ankehitriny fa ny Asabotsy 4 Novambra izao eny amin'ny La Teinturerie Is'Art Ampasanimalo no fotoana homeny ny mpita mozika rehetra tsy ankana-vaka. Hitondra hafatra i Psypokasy amin'io fotoana io ka amin'ny alalan'ny mozika Rap ataony no hampitany izany ho an'ny namana. Handiso ny fomba fijerin'ny olona ihany koa izy fa natao ho an'ny sofina sy ny maso rehetra ny mozika Rap fa tsy ho an'ny mpiondana fotsiny

ihany. Nisy ny tarika hafa nasainy raha ny fanazavany mba hanome tsiro ny fampisehoana ka anisan'ny ho avy amin'izany ry Dabo Dabo IX Fandresena, Fab's Brownz, Dao Ofisialy sy mpirapy hafa tsy ampoizina. Izy ireo no hanokatra ny fampisehoana amin'ny tapany voalohany fa i Psypokasy no hamarana azy amin'ny tapany faharoa. Dj Bazu Selekt kosa no hikosoka ny kapila amin'io fotoana io. Hanomboka amin'ny 3 ora tolakandro ny fampisehoana ary sokafana amin'ny 2 ora ny varavarana. Tiaray R

Sanganasan'i Bakomanga

Ho velomin'ny tarika R'Imanga Mandimby amin'ny alalan'ny vakodrazana maoderina

Telo taona lasa izay no nahalasanan'i Bakomanga. Misy ny tarika Bakomanga zany izay manohy sy mamelona ireo kanto navelany. Tsy ireo irery ihany koa anefa no manao izany fa eo koa ny tarika R'Imanga Mandimby. Manana ny mampiavaka azy izy ireo, ny tarika R'Imanga Mandimby dia amin'ny alalan'ny vakodrazana maoderina no hitondran'ireo kanton'i Bakomanga, izany hoe sady mihira izy ireo no mandihy ary izany koa dia ataony araka ny fomban'izy ireo mihitsy fa tsy araka izay

Ny tarika R'Imanga Mandimby tao amin'ny CGM Analakely.

nanaovan'i Bakomanga azy. Ankoatra izay koa dia mamerina ireo hiran'i Bakomanga izay efa noforoniny tany

amin'ny taona 80 ka efa manomboka tsy re intsony aty aoriana ihany koa izy ireo toa an'ny : « Hafatra »,

« Line »... ary ireo maro hafa, izany rehetra izany dia hiraina amin'ny fomba hafa ihany koa.

Tanya.R

Ety ampamaranana, dia miala tsiny amin'ny mpamaky sy amin'ny tarika izahay eto amin'ny fanoratana ny amin'ny fahadisoan'ny sarin'ny tarika izay nivoaka teto omaly. Tsara ihany koa ny manindry fa R'Imanga Mandimby no anaran'ny tarika.

Inah, Fanilo, Mbola Talenta

Hampiara-peo eny amin'ny Le Quartier Bypass

Raha vao miresaka hoe Inah, Fanilo Poppin's ary Mbola Talenta. Ny fiangalana ny kalon'ny fahiny sy ireo hiram-pitiavana tsy lany hamamiana no mby ao an-tsaina. No ho ny talentan'izy telo miandahy ireto, feno hatrany ny programan'izy ireo isaky ny faran'ny herinandro. Izany hoe ao anatin'ny « grand cabaret » fanao isaky ny zoma io. Tsy eto an-drenivohitra ihany fa hatrany amin'ny faritra maro manerana ny Nosy ary hatrany ampitan-dranomasina mihitsy aza. Ny alin'ny zoma 27 oktobra izao, hiaka-tsehatra eny amin'ny efitrano filanongan'ny Le Quartier By Pass izy ireo. « Cabaret » izy io mazava ho azy, natao hoan'ireo mpialavoly valaky ny asa nandritra ny herinandro ka te hanala azy. Tato anatin'ny 2 na 3 taona teo ho eo, saika nanjakan'izy 3 mianadahy ireto indray ny « cabaret » zoma manifika. Talohan'izy ireo, ry Luk sy Mahery, Rija Ramanantoanina no tena nanjaka tamin'ity tontolon'ny « cabaret » ity. Mandeha ihany ireto farany saingy miha lefy kokoa raha mitaha amin'izy telo mianadahy voalaza etsy ambony. Koa afaka manamboatra ny programany dieny izao izany ireo mpankafy ny hetsika hafanain'i Mbola Talenta, Fanilo Poppin's ary Inah.

Fy

Androm-pirenena natokana ho an'ny varika

Mbola betsaka ny tsindry mahazo azy eto amintsika

Misy karazany 112 ny varika eto Madagasi-kara ary manana lanjany ara-toekarena, ara-tontolo iainana ary ara-kolontsaina izy rehetra ireo.

Ankalazaina isaky ny 27 oktobra ny fanamarihana ny androm-pirenena natokana ho an'ny varika. Amin'ity taona ity, any amin'ny faritra arovana Maromizaha Andasibe no hankalazana

izany ka lohahevitra ny hoe: Ny varika : lova sarobidy tsy manam-paharoa. « Ndao hiara-hientana isika hiaro azy ireo ». Tsara ho fantatra fa ny varika dia biby zanatany, ary tsy misy afa-tsy eto amintsika izy ireny. Misy ihany anefa fifa-naraham-piaraha-miasa amin'ireo valan-javaboahary hafa ka ahitana ireo varika any ampitan-dranomasina. Voalaza fa misy karazany 112 ny varika eto Madagasi-kara ary manana lanjany ara-toekarena, ara-tontolo

iainana ary ara-kolontsaina izy rehetra ireo. Anisan'ny misintona mpizahatany maro ho avy eto amintsika ny varika ka mampiditra vola vahiny betsaka eto izany. Marobe anefa ny tsindry mahazo ireo varika eto amintsika ka hatahorana ny hahalany tamingana azy ireo. Anisan'izany ny fahapotehin'ny tontolon'ny iainana sy ny toeram-pone-nan'izy ireo izay tapahina sy trandrahan'ireo mponina, eo ihany koa ny famonoana sy fandripahana ireo varika izay

lasa ataon'ny olona sakafo. Tsy mahafantatra ny lanjan'ireo biby arovana ireo ny ankamaroan'ny olona na minia mikipy tsy te hahalala izany. Tsy vitsy ihany koa ireo miompy kanefa tokony any anaty ala ihany no trano fonenan'ireo varika ireo. Maro ny asa tokony hatao hiarovana ireo varika ireo ary tsy tokony hijanona an-data-batra intsony ny rehetra fa efa tena miharatsy ny tontolo iainan'ireo biby ireo ankehitriny.

Nath

Fampandrosoana - Antsomalala Rasolonomenjanahary

"Miankina betsaka amin'ny tantsaha ny fampivoarana an'i Madagasikara"

Samy mahatsapa ny rehetra fa ny fambolena sy fiompiana dia antoka iray mampivoarana ny fiainan'ny olona sy ny firenena. Nisy ny tafa nia-rahana tamin'i Antsomalala Rasolonomenjanahary, vehivavy mpandraharaha eny anivon'ny tontolo ambanivohitra. Nilaza izy fa afaka mahaleo tena ara-tsakafo isika raha vita ny manohana sy mamatsy ireo tantsaha ireo na ara-pitaovana na aramasomboly indrindra ny fanamorana ny hahazoan'izy ireo toerana.

Gazetiko : Fahavitantena ara-tsakafo, inona no anjara biriky entinao hahafahana mahatratra izany ?
Antsomalala Rasolonomenjanahary : Tantsaha avokoa izahay ary nokolokolina sy notaizaina teny am-potony sy teny antsaha aho. Fototra iveloman'ny olona ny sakafo ary antony iray fampandroso ny ankohonana sy firenena izany. Tsy hohanina ihany anefa fa azo ivelomana sy mampidi-bola mba hahafahany mividy ireo kojakoja ilaina amin'ny fiainana andavanandro. Anisan'ny fahaleo-vantena ho an'ny firenena izany mahaleo tena ara-tsakafo izany ka afaka mamelona sy maha fahana

Miezaka mizara ny traikefa sy ny fahaiza-manaony amin'ny hafa foana i Antsomalala Rasolonomenjanahary.

mponina ao aminy. Ho ahy manokana, miezaka mamokatra sy mivarotra masomboly voafantana amin'ny sarany mora (700 Ar). Notahiana manokana ary miezaka mizara. Tsy voatery manana tany be na mipetraka any ambanivohitra ianao vao afaka mam-boly foana. Tsy masomboly ihany anefa fa eo ihany koa ny boky fanodinana vokatra ny tantsaha mba hahafahana

fahan'izy ireo mitahiry sy mamadika ny vokatra mba tsy ho simba na verivery fotsiny. Afaka mihinana ny vokatra foana ihany koa mandavataona eny na mandritra ny vanim-potoana tsy fisian'ilay vokatra aza. Manentana ireo tantsaha ihany koa aho hiezaka hanome endrika tsara ny vokatra amidy mba hisarika mpividy foana, indrindra amin'ny resaka kalitao.

Gazetiko : Ahoana ny hia-trehanareo ny fiovaovan'ny toetrandro, ohatra hoe ny rotsak'orana lasa be loatra, main-tany... Sns ?
Antsomalala : Tena mio-vaova be tokoa ny toetrandro eto amintsika noho ny ataontsika olombelona ihany raha ny filazan'ireo manam-pahaizana. Ny fahavaratra izao ny havandra no tena atahorana manimba ny voly. Ny main-tany indray dia ny rano no tsy ampy. Ny fampiasana teknika, fampiharana ny « agroécologie » izay teknikam-pambolena no entina hampiarinay manoloana ny fiovan'izany toetrandro izany. Miezaka miala amin'ny fampiasana akora simika be loatra ihany koa izay iarahan'ny rehetra mahalala fa antony voalohany tena manimba ny

tontolo iainana.

Gazetiko : Manao ahoana indray ny lalam-barotra ?

Antsomalala : Tantsaha no mpiara-miasa aminay voalohany satria izy ireo no manjifa ny masomboly vokarinay voalohany, tsy eto Antananarivo ihany fa saika manerana an'i Madagasikara. Tsy vitsy ihany koa anefa ireo malagasy monina any ivelany izay manafatra na mitondra voandalana masomboly volena eo an-jaridaina. Mikasika ny lalam-barotra indray, rehefa tsara ny kalitaoan'ny vokatra dia misy foana ny lalam-barotra. Sahiko mihitsy aza ny milaza fa tsy maharaka aza isika eto an-toerana. Efa betsaka ireo tantsaha no manondrana vokatra any ivelany ary mbola maro ireo vahiny mila sy mitady ny vokatra Malagasy. Raha feheziko dia isika tantsaha aza no tsy maharaka na eto an-toerana na ivelany na vokatra tsotra io na vokatra voahodina. Fa izahay aloha hatreto raha masomboly noresahina dia eto an-toerana aza tsy araka ny mamokatra izany fa miezaka eny foana dia manentana foanany tsirairay hamboly sy hiompy ary hanodina vokatra.

Nath

Antananarivo Renivohitra

Tsentsina daholo ireo lakan-drano handehan'ny rano

Vao tao anatin'ny andro vitsy izay no nanomboka ny fahavaratra raha ho an' Antananarivo Renivohitra. Tsentsina daholo ireo lakan-drano handehan'ny rano noho ny fanariana : tavao-hangy plastika, ny fako isankarazany eny hatramin'ny akanjo sy patalao tonta tsy hanaovan'ny olona intsony. "Mampalahelo ny fomba fisainan'ny olona aty aminay ety amin'ny faritra iva ety fa tsy mba manana fomba fijery lavitra ka hitsinjo ny fotoam-pahavaratra, ka lasa toa mandrora mitsilany rehefa miha-miandrana sy manomboka miakatra ny rano ety aminay", hoy ny Renim-pianakaviana iray mponina ao Anatihazo Isotry taminay.

Raha ny hita anefa, dia saika ny tanàna rehetra amin'ny faritra iva eto Antananarivo no miara-miaina ao anaty rano raha vao misy rotsak'orana maharitra. Isan'izany : Besarety, ny any anaty tsena maro, 67ha, Andavamamba, Isotry, Andohotapenaka ... "Mbola mila fanentanana maharitra sy mitaky fiovana toe-tsaina mahery vaika ary fandresen-dahatra mafonja vao ho afaka miaina amin'ny vanim-potoanan'ny fahavaratra ny mponina eto Antananarivo Renivohitra. Misy ny tokontrano sasany no tsy manary fako amin'ny daban-joridira lehibe fa rehefa avy ny orana dia miezaka manary fako ampiarahana amin'ny orana", hoy kosa Rtoa Bernadette, mponina eny Isotry taminay. Maro ireo fokontany no efa milona ao anaty rano sahady amin'izao na dia vao manomboka aza ny fotoam-pahavaratra.

Heriniaina A.

Fampandrosoana ny toekarena manga Hapetraka ny tetikasa fitaratra ho an'ny "Eco Langouste"

Isan'ny tanjaka sy antoky ny toekaren'i Madagasikara ary seha-pihariana mampidi-bola vahiny maro eto amintsika ny harena an-dranomasina. Ho entina manatsara ny sehatry ny jono eto Madagasikara dia "hisy ny fametrahana ny Projet pilote Eco Langouste any Taolagnaro mba hitantana maharitra ny vokatra Oratsimba eto amintsika ary koa mba ho rehefa sy fitaratra amin'ny firenena eto Afrika ihany koa isika. Teo ihany koa ny famoronana asa mendrika ho an'ireo tanora eo amin'ny sehatry ny fitaterana an-dranomasina mba hanenana ny tahan'ny tsy fananan'asa eto Madagasikara. Voaresaka ihany koa ny fiaraha-miasa mba hampirobororana ny Toekarena Maitso sy Manga eo amin'ny fitadiavana lalam-barotra hanondranana ireo vokatra any ivelany", hoy Atoa Frédéric Muia, talen'ny sampandraharaha ny asa eo anivon'ny OIT eto Madagasikara, Comores, Maurice ary Seychelles, miasa eto Madagasikara, teny Ampandrianomby nandritra ny fitsidihany an' Atoa Mahatante Paubert, Minisitran'ny Jono sy ny toekarena manga omaly. Tombony ho an'ity tetikasa vao hatomboka any Fort-Dauphin ity ny hananan'ireo mpanjono sy mpanarato isan-tokantrano asa mendrika ka hisitrahany izy ireo ny zo mitovy amin'ny mpiasa izay misitraka fisotroan-dronono sy volan-jaza ary ny fitsaboana raha sanatria ka misy marary. Eo ihany koa ny tokony hahampikambana azy ireo amin'ireny trano fiantohana ireny.

Heriniaina A.

PETITES ANNONCES Gazetiko

A VENDRE

* Ambatondrazaka à 7 km, tany 55 Ha, 1er plan, BDR, T&B : 1.700Ar/m² à d. Tél : 034.68.096.07. (G-BA 680/11-1)

MIVIDY

* Mividy lamba tonta na tsika na friperie. Tél : 033.71.741.19 / 038.65.240.28. (G-BA 676/4-4)

* Debara, fanaka, frigo, boky, TV, kiraro, vy, kilalao. Rason Jean Jacques. Tél : 034.31.324.79. (G-BA 668/24-11)

* Mm Feno. Mividy kojakoja, fanaka, poketra, kiraro, debara sns. Tél : 034.22.160.88 / 033.72.834.38. (G-BA 670/12-9)

* Fanaka, frigo, congélateur, chaîne, télé, an-dakozia etc... Tél : 034.74.225.75 / 033.25.796.88. (G-BA 673/20-7)

* Frigo, congélateur, fanaka, machine, kojakoja-dakozia... Tél : 033.11.173.27 / 032.40.056.16. (G-BA 674/20-7)

* Lamba, kiraro, kojan-dakozia, fanaka, TV, machine, bisikileta, debara. M Sarah. Tél : 034.03.047.43. (G-BA 677/10-3)

COURS

* Cours de coiffure accéléré, Isotry ampitan'ny mpivaro-kazo. Tél : 034.39.292.03. (G-BA 672/12-8)

* Cours d'Anglais parlé et écrit à domicile ou particulier. Tél : 034.17.947.22. (G-BA 681/2-1)

SERVICE

* Vidange fosse wc perdu, puisard, plomberie, réparation,

pompasse. Tél : 034.86.276.79. (G-BA 679/6-1)

VIDANGE

* Vidange wc, débouchage, nettoyage, puisard. Tél : 033.64.965.79 / 034.19.333.09. (G-BA 669/14-9)

* Vidange wc fosse septique et perdu, puisard, plomberie, réhabilitat°. Tél : 034.01.482.77. (G-BA 678/6-2)

* Manao asa momba ny vidange, wc fosse septique et perdu, puisard. Tél : 033.07.856.77. (G-BA 678/6-2)

* Vidange wc fosse septique et perdu, puisard, plomberie, réhabilitat°. Tél : 032.46.173.34. (G-BA 678/6-2)

Anjeva Gara

Tsatok'antsy impito no namonoana ho faty ilay ramatoa

Ny efatra tao amin'ny

lamosiny, ny roa teo

amin'ny tendany ary iray

teo amin'ny handriny.

Vonoan'olona mahatsiravina indray ity nitranga tao Miadamandroso, kaominina Anjeva Gara ny Talata lasa teo ity. Renim-pianakaviana iray tokony ho enina amby dimampolo taona eo no maty nisy namono tao an-tranony.

Ny Talata teo tokony ho tamin'ny 12 ora antoandro no nahitana ny fatiny nitsirara nihosin-drà tao an-trano. Tsatok'antsy miisa fito no hita tamin'ny vatany, ny efatra tao amin'ny lamosiny, ny roa teo amin'ny tendany ary iray teo amin'ny handriny. Teo afitoan-trano no namonoan'ireo olon-dratsy azy, izay tamin'ny fomba feno habibiana tokoa. Raha ny fanazavana azo, ilay ramatoa irery no tao an-tranony tamin'io ka nidiran'ny olon-dratsy tao azy.

Voaroba

Nisy ny fandrohana nataon'ireo jiolahy tao an-trano satria nisokatra ny poketran'ilay ramatoa sy ny larimoara ary tsy nisy vola intsony tao. Nikorontana ihany koa ny entana rehetra tao an-trano. Tsy hay na nikasa hanohitra ilay ramatoa na fantany ireo olon-dratsy nanafika azy ka io tonga dia notaperiny io ny ainy. Raha ny fizahana nataon'ny mpitsabo dia teo anelanelan'ny tamin'ny 10 ora antoandro hatramin'ny mitataovovonana no

namonoana ity ramatoa ity. Izany hoe andro antoandro no nidiran'ny jiolahy tao azy. Tsy nisy nahare ny zava-nitranga mihitsy anefa ny mponina teo amin'ny manodidina. Mbola tsy fantatra mazava ny fitambaran'ny vola lasan'ireo jiolahy satria ilay ramatoa no mpampirim-bola ao an-trano. Efa eo ampelatanan'ny mpitandro filaminana moa ny raharaha amin'izao ka mandeha ny fanadihadiana sy ny fikarohana.

R.C

Halatra maso tany Ejeda

Jiolahy iray nikasa hitsoaka, maty voatifitra

Maty voatifitry ny zandary ny iray tamin'ireo roa lahy voasambotra tamin'ny halatra maso nitranga tao Ejeda ny herinandro lasa teo. Raha nentina hanoro ny namany, izay voalaza fa naniraka azy ireo hanao ity halatra voamaso ity mantsy izy ireo dia nikasa hitsoaka avy eny ambony fiaran'ny zandary nitondra azy ireo. Voatery nitifitra ny zandary ka maty tsy tra-drano vokatr'izany ity jiolahy iray ity. Tsihivina fa anisan'ny nandray anjara mivantana tamin'ny fangalarana ny voamason'ilay ramatoa tao Ejeda iny izy ireo. Niaiky ny heloka vitany izy ireo ary nitantara ny fomba nangalany ny voamason'ilay ramatoa, izay tonga dia nongotany manta. Mbola mitohy moa ny fikarohana ataon'ny mpitandro filaminana ireo namany amin'izao satria karohina fipatratra ny tena atidoha mpanao ity halatra voamason'olona ao Ejeda sy ny manodidina ity.

R.C

Mahamasina

Trano lehibe iray may, lasa lavenona hatramin'ny vola saika hanaovana mariazy

Nisehoana hain-trano teny Tsimialonjafy eny Mahamasina omaly tokony ho tamin'ny 9 ora maraina. Trano lehibe iray misy rihana roa no nirehitra tamin'izany ka may ny entana ary lasa lavenona hatramin'ny vola saika hanaovana mariazy napetraka tao. Ny afo efa nidedaka no hitan'ny olona avy eny ivelany ka nanao izay ho afany tamin'ny famonjena izany izy ireo. Efa nisy niantso ihany koa avy eo ny avy eny anivon'ny sampana mpamonjy voina ka tonga nanao ny asa namono ny afo izy ireo sy niaro izany mba tsy hitatra. Araka ny fanazavana azo dia tao ambony rihana no

niantombohan'ny afo izay tsy fantatra mazava no nahatonga izany fa heverina ho fifampikasohan'ny herinatra no antony. Fantatra hatrany fa tsy nisy olona tao amin'io rihana niavian'ny afo io ary may tsy nisy noraisina ny entana rehetra tao. Araka ny fanampim-panazavana dia mpianakavy ihany izay misy tokantrano maromaro no mipetraka ao amin'ity trano izay misy efitra sivy ny fitambarany ity. Ny tany amin'ny rihana faharoa no tena may tateraka. Ny tany amin'ny rihana voalohany ihany koa nisy tsy may ny tany amin'ny faritra havanana. Tany amin'ny

farany ambany ihany koa nisy efitra tsy may.

Roa hafa

Soa aloha fa tsy nisy ny naratra na namoy aina nandritra ity firehetana ity satria nanavotr'aina nivoaka izay olona tao an-trano ary dia io may kila hatramin'ny vola nampirimina saika hikorakorana raharaha io, hoy hatrany ny fanazavana. Adiny iray nanaovana ny asany ny mpamonjy voina vao voafehy ny afo ary efa elaela vao tena maty tateraka izany. Fa resaka hain-trano izay ihany dia nisy trano roa hafa ihany koa may. Ny iray trano hazo nirehitra teny Miandrarivo ny alin'ny

talata hifoha alarobia lasa teo. Tsy fantatra izay nahatonga ny loza tamin'io fa tsy nisy noraisina ny entana rehetra tao anatin'ny. Efa somary nahazo teny amin'ny faritry ny tafon'ny trano teo akaikiny ihany ny lelafo fa mba tsy naninona satria tsy nitatra ny afo. Efa tonga teny ihany koa ny mpamonjy voina. Ny iray hafa ihany koa hain-trano niseho teny Angavao Alasora izay niseho io omaly io ihany. Trano lehibe no nirehitra tamin'io ary efa tonga teny an-toerana ihany koa ny mpamonjy voina namono ny afo.

T.H

Anosibe

Mpandeha taxi-bisikleta voadonan'ny fiaran'ny mpitandro filaminana

Nisehoana lozam-pifamoivozana teny Anosibe omaly tokony ho tamin'ny 7 ora sy sasany maraina. Mpandeha taxi-bisikleta no naratra voadonan'ny fiaran'ny mpitandro filaminana. Naratra ihany koa ilay lehilahy mpitondra ilay taxi-bisikleta tamin'io fotoana io. Araka ny fanazavan'ny olona teny an-toerana dia nisy taxi-bisikleta nifanana aloha sy

aoriana avy any Anosibe hitodi-doha ho any Anosizato any. Nifanenjika samy nandeha mafy izy ireo. Teny an-dalana anefa dia voalaza fa nifandona ireto fitaovam-pitaterana roa ireto. Nandritra izany anefa nisy fiara be an'ny mpitandro filaminana nandalo ka nifanandrify tamin'izay indrindra no nianjera ilay taxi-bisikleta iray ka lasa

tany amin'ilay kamiao io. Voafaokan'ity farany araka izany izy ka io naratra teo amin'ny tanany io ny tanan'ilay vehivavy nandeha tamin'ilay taxi-bisikleta ka naratra mafy. Ilay lehilahy nitondra io taxi-bisikleta io ihany koa naratra. Nitangorona ny olona vantany vao niseho ny loza ary fiara nandalo no nosakanana nitondra ireo naratra

notsaboina nankany amin'ny hopitaly. Efa tonga teny an-toerana ny polisy nanao fitsirihana ny zava-nitranga. Tsy vao izao no nitrangana loza mikasikana taxi-bisikleta. Efa nisy ilay niseho teny Antanimenakely Ampitafika vao andro vitsivitsy lasa izay nitarika fahafatesan'ilay mpandeha tamin'ny mihitsy.

T.H

PRIERE AU SACRÉ CŒUR
Que le Sacré Cœur de Jésus soit loué, adoré et glorifié à travers le monde pour des siècles et des siècles, Amen.
Dites cette prière 6 fois/jour pendant 9 jours et vos prières seront exaucées même si cela semble impossible. N'oubliez pas de remercier le Sacré Cœur avec promesse de publication quand la faveur sera obtenue. Remerciements au Sacré-Cœur pour faveur obtenue.

G CL 665/1-1 26/10/23 RASOANANDRASANA L.M.A

PRIERE AU SACRÉ CŒUR
Que le Sacré Cœur de Jésus soit loué, adoré et glorifié à travers le monde pour des siècles et des siècles, Amen.
Dites cette prière 6 fois/jour pendant 9 jours et vos prières seront exaucées même si cela semble impossible. N'oubliez pas de remercier le Sacré Cœur avec promesse de publication quand la faveur sera obtenue. Remerciements au Sacré-Cœur pour faveur obtenue.

G CL 665/1-1 26/10/23 RASOANANDRASANA L.M.A

PRIERE MIRACULEUSE
Doux cœur de Jésus, auparavant, je t'ai toujours demandé plusieurs faveurs. Cette fois-ci, je t'en demande UNE très spéciale (...) Prends-la doux cœur de Jésus et place-la dans ton cœur transpercé où ton Père la voit. Ainsi sous ses yeux miséricordieux, elle deviendra ta faveur et non la mienne. Amen ! Dites cette prière 3 fois/jour et pendant 3 jours et votre prière sera exaucée miraculeusement. N'oubliez pas de remercier Jésus avec promesse de publication. Remerciements au doux cœur de Jésus pour faveur obtenue.

G CL 665/1-1 26/10/23 RASOANANDRASANA L.M.A

MANAL'AZY DE MI'MEME

Sarisbury zary tenany

Hafa kely

Hatsikana an-tsary

Mety ho...

INDONA NO NATAONAO AO ANATIN' Ilay PROFE HOMENIA NY VAHINY

CONFITURE TEONDRO DE NATAONAO AO ABY.

FA HANA IZANY KONFITURA TEONDRO

SARDINE TEONDRO AMBIFOTY

LOZA NY INONA NY MATY AHO

LOZA NY INONA NY MATY AHO

Masoandro iposaka

Deuteronomia 6 : 5-6

Ary tiava an' i Jehovah Andriamanitrao amin'ny fonao rehetra sy ny fanahinao rehetra ary ny herinao rehetra.Ary aoka ho ao am-ponao izao teny andidiako anao anio izao.

Indray mipika

RAHA AVY NY LOZA, NY RONONO AVY NO MANCIDER

Nanantontosa ny pejy

Nil : Tel: 033 07 465 05

LO ANGE LEITY LE YOPY NANAIKITRA NY TANAN' I TONTON.

OAY LEITY, DE NATELINY VE LE TANANA LEITY.

NGA AMPY NATAONY INDRAY NANDAPAKA AKORINY E...

ANDRISO HOE MBS HANANTONA ENY AKORINY ENY AHO VETIVETU...

?! FA ATON' LA INONA LEITY NY TAN' LE YOPY...

TAINY AONA ARE... METY TANAN' I TONTON ZAO TY...

Sary Sontan

Tantara

Mitsip

VPSK!

Ary zao mity tselatra miverina avy ao anatiny ireo tanana ireo a...

IE.. ZA KAO NAHITA... TESTIN' NY FLASH-MAO DE MATERINA HAZAVA NA DE IZAY TEO.

AHO FA DIAINA DE JERENA HOE

AH.. TENA Ilay TENY AMBIZONAN' Ilay NANAINTIKA Ilay REZAREO A.

NO NANAINTIKA IZA IZANY IZAY REZAREO VE IZANY...

Chabolana

Aza mitsivalana toa sora-damba.

Ne vous placez pas en travers comme les dessins des étoffes.

Sudoku

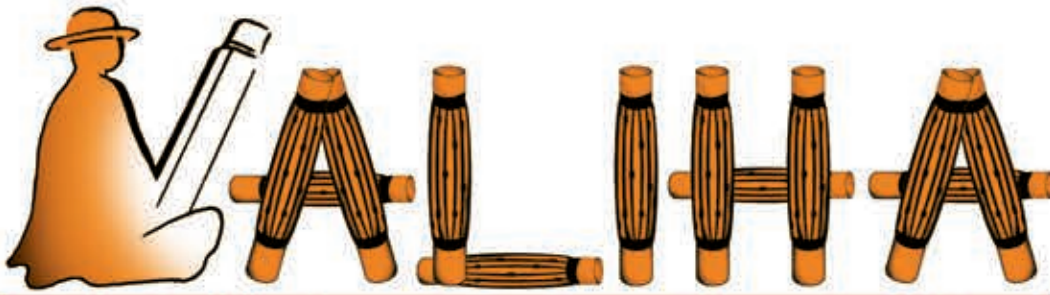
Fenoy isa 1 hatramin'ny 9 ny banga. Aoka tsy hiverina ny isa isaky ny andalana na ao anaty faritra efajoro.

Laharana 3084

	2			7	5			
			3	8				9
					4			1
				7	9			
			4	5				
1								2
4			8					
	5					3		
	9		2			7	6	

Valin'ny laharana 3083

5	6	8	4	2	3	1	9	7
9	2	7	6	1	5	3	4	8
4	3	1	7	8	9	6	2	5
7	1	3	8	9	6	4	5	2
6	9	4	1	5	2	8	7	3
2	8	5	3	4	7	9	6	1
8	7	6	2	3	4	5	1	9
3	4	9	5	7	1	2	8	6
1	5	2	9	6	8	7	3	4

Avoakan'ny Fikambanan'ny Poety sy ny Mpanoratra Malagasy Havàtsa-UPEM - Laharana 330 - 26 Oktobra 2023

MATOANDAHATSORATRA

Velona ho velona tokoa ny haisoratra

"Velona ho velona ny haisoratra, 71 taona nanavàtsa", hoy izahay miatrika ny "Herinandro'ny Havàtsa-UPEM 2023" 24-28 oktobra. Herinandro anasana ny rehetra : mpianatra, Mpampianatra, Mpikaroka, Mpankafy Haisoratra. Na dia eo aza ny zava-mitranga miteraka savovoro noho ny hevitra tsy mitovy eto amin'ny firenena dia tsy atao ho sakana amin'ny fotoam-bita isan-taona hihaonana amin'ny mpankafy haisoratra.

« Ny teny mandalo fa ny SORATRA mitoetra » hoy ny soratra hita eo amin'ny tranombokim-pirenena ary efa nosoratanay teto amin'ny Gazety Valiha izany taona vitsy lasa izay. Manan-kasina ny soratra. Mila fitaovana ny soratra: Mpanoratra, aingam-pamoronana, fahazana, fahalalana, ranomainty, taratasy..., izay vao tafavoaka ny soratra ho haisoratra. Tsy ny soratra rehetra dia zava-kanto avokoa, fa ny soratra voakaly nampiasana fitaovana. Io no tian'ny Havàtsa asongadina hatrany. Fa na dia toy ny pitik'afao kely ao anatin'ny aina sy hafa aza ny haisoratra dia ho afaka mampirehitra ihany ny afon'ny fitiavana ny tanindrazana satria FANAHIN'NY FIRENENA NY SORATRA».

Adidy sady fahafinaretana ho an'ny Havàtsa-UPEM ny mizara hatrany ny mamby ara-haisoratra. Manana izay fandaminana anatin'ny koa anefa amin'ny alalan'ny hetsika samihafa tahaka ny atao'ny Sampana, ohatra, satria vao tsy ela tokoa mantsy no nametrahana ilay antsoinay hoe SALOTRASINA ny sampana Betafo sy sampana Ankazomiriotra. Miara-dalana amin'izany moa ny famoahan'ireo Sampana ireo ny boky iraisana.

Izany rehetra izany dia fampiharana sady taratry ny « Velona ho velona ny haisoratra ».

Hajaina ANDRIANASOLO

AM-PERIMPANORATANA

Namby Mivetso

Poeta sady mpanoratra, namoaka ny boky ambaran-tononkalo "Tomaratra", izy no hitafa amintsika anio.

1- Lazao anay hoe ny momba ny boky Tomaratra navoakan'ny Namby.

Boky voalohany navoaka izy io ; nofidina manokana ilay anarana satria ny taratry ny hatsarana izay nisy tato anatiko no niangaliako navoaka ho an'ny hafa. Misy pejy 120 izy io, ahitana tononkalo 113 ao anatin'ny. Ahitana tara-kevitra momba ny fitiavan-tanindrazana, fitiavana an'Andriamanitra, Ray aman-dreny, alahelo, fiainana ary fahafatesana.

2- Havanana amin'ny antsa tononkalo i Namby, amin'ny endriny manao ahoana ny fifandraisan'ny feo sy ny tononkalo?

Ery, tiako ny miantsa tononkalo, ny feoko somary miangolanga izay, hoy ny mpilalao, izaho manokana tsy nahatsapa ilay izy fa voateny matetika fotsiny hoe mihantahanta fiteny, malefaka. Ny zavatra tsapako dia hoe manavanana ahy ny miangaly tononkalo amin'ny endrika tian'ny mpanoratra hanehoana azy.

3 - Rehefa manoratra i Namby, tononkalo, ohatra, amin'ny fotoana toy ny ahoana no miata, ka hoe vita ny soratra iray?

Matetika miankina amin'ny zava-misy. Vetivety kely dia mahasoratra tononkalo maro rehefa iray injay miainga ny fanahy. Tsapako koa matetika, ao anatin'ny alahelo aho no tena mahasoratra, izany no antony mahatonga ny tononkalo voasoratra mirona betsaka amin'ny alahelo, fahafatesana, fampaherezana, sns... Misy fotoana indray tena somary matory ilay aingam-panahy ka tsy mahasoratra firy na mahasoratra ihany fa iray na roa, izay voasoratra eo anefa dia mifandraika amin'ny ilay zava-miseho amin'io fotoana io.

FANAZAVANA OHABOLANA

« Tsontam-paika ka matim-bela »

Fomba fitenin'ny mpanao fanoron-tsiy, izay lalaon-tsaina nahavariana ny Ntaolo, ny hoe "tsontsa paika ka matim-bela". Olona roa no milalao fanorona. Ady no isantarana ny lalao. Samy mahazo mifampihinana ny vato eo amin'ny sori-panorona ny andaniny sy ny ankilany. Tsy maintsy atao maty paika tsara ny fanetsehana ny vatam-panorona hamelezana ny mifanandrina amin'ny tena mba hisorohana ny faharesena amin'ny ady. Rehefa resy, tsy mahavao amin'ny ady ny iray, dia asaina mihinam-bela. Ilay nandresy azy no mampihinana. Roa amby roapolo ny vatam-panorona amin'ny andaniny avy. Izay vato arosan'ilay mpampihinana no hanin'ilay manala vela. Rehefa dimy sisa ny vatam'ilay mpampihinana-bela vao mihinana amin'izay kosa izy. Ny an'ilay mihinana indray dia mbola tsy nisy nanombinana ny vatany fa roa amby roapolo ihany. Fampisehoam-pahaizana mihitsy ny mampihinam-bela. Na dia dimy aza sisa mantsy ny vatam'ilay mpampihinana dia mety handresy ilay andaniny izy, ary tena mpitranga izany. Izy mampihinana io dia efa mihevitra mialoha ny fomba handripahany ny vatam'ilay mihinam-bela, ka rehefa roso hamely amin'izay tokoa izy, dia indroa na intelo mihetsika fotsiny dia mandresy indray. Tsy afa-bela no ilazana ilay ankilany tsy mbola nahavao ihany amin'izay. Mamerina manala vela indray. Henatra lehibe tokoa izany tsy afa-bela sy manarina lava izany. Manginy fotsiny ny fanarabiana atao'ilay nandresy. Maharary ny teny ataony, nefa lalao moa no atao, ka tsy entina amin-katezerana akory. Lalao madio mihitsy ny fanorona. Ny "tsontsa paika ka matim-bela", araka izany, dia entina milaza ny fahadisoana tsy tandrana ka niteraka fahavoazana ho an'ny tena. Mariky ny fanetren-tena amin'ny fanekena ny tsy nety natao koa izany.

RANJATOHERY Harilala

ANDALA-NOTSONGAINA Atolotr'i Jacynthe

(...)

Mason'iza moa no tsy hahiratra amin'izao,

Dia hapehaka amin'izay kay ilay nosy mamintsika?

Satria izay nandrianina manao izay tiany hatao.

Kororohy fa manakofa ny seza "politika".

IKAZOMANGA,
19 novambra 2021

VAOVAOM-PIKAMBANANA

Fotoam-panokafana ny Herinandro'ny Havàtsa

Tahaka ny isan-taona dia herinandro farany amin'ny volana oktobra toy izao ny Herinandro'ny Havàtsa. Fafana eo amin'ny 100 mahery eo no mian-drany antsika mpitsidika, tia sy mpankafy haisoratra. Tamin'ny talata 24 oktobra no nisokatra tamin'ny fomba ofisialy izany teny amin'ny Tranombokim-pirenena Anosy, ka nahitana olo-manan-kaja maro nanafy hafa ny lanonam-panombohana. I Fifaliana no tonian-danonana. Nifandimby nandray fitenenana ny Filohan'ny fikambanana Rtoa Hajaina ANDRIANASOLO, notronin'ireo Birao mpiara-miasa aminy, ireo filoha am-boninahitra MADERA na Atoa RAMAKAVELO Désiré Philippe sy Atoa Iharilanto Patrick ANDRIAMANGATIANA, ary ny Tale Jeneralin'ny Kolontsaina Atoa RAZAFIARISON Francis. Antsan-tononkalo sy hira no nandravaka ny fotoana mialoha ny tsidika fafana izay nofananana tamin'ny fiara-ha-mitsako sy misotro. Maoritra ny fandaharam-potoana toy ny tafa amin'ireo mpanoratra am-perimpanoratana, ny velakevitra samihafa momba ny haisoratra, ny seho an-tsehatra miaraka amin'ireo sampana. Mbola manana hatramin'ny sabotsy isika hianohana ireo asasoratra mirantany sy hitafana amin'ireo mpanoratra ary hitsidihana ny fafan'ireo mpanoratra anaty fandaharam-planarana sady hanjifana ireo boky novokarin'ireo mpanoratra.

Sampana Havàtsa-UPEM Betafo

Tamin'ny alakamisy 19 ôktobra 2023 no fotoan-dehibe tany Betafo. Fotoana natokana hametrahana salotrasina ho an'ireo Mpikambana niatrika nanavàtsa nandritra ny herintaona farafahakeliny. Lanonana natao tao amin'ny CLAC. Dol'Aj (Filoha lefitry ny Havàtsa-UPEM) sy I Dogme RAZAFY no solontenan'ny foibe nanatrika tany. Lanonana notronin'ny Nicole sy Jean Andriamananaivo izay anisan'ny angady nanana sy vy nahitana ny fijoan'ny Sampana, teo koa ireo zanak'André Rakotondranaivo izay Mpikambana Havàtsa-UPEM Sampana Suisse, mandalo eto an-tanindrazana.

Miisa valo mianadahy ny notolorana salotrasina ka ireto avy :
TAFITASOA Evariste - RAKOTOARISOA Zo Rantsaniana Ange Pamelah « Rantsa » - RANDRIAMANTENA Tsiky Ny Antsa « TK Abeleon » - RAFANOMEZANTSOA Mamitiana Olivier « Olivier Mamitiana » - VEROMBOAHANGINIRINA Lydia « Lydia » - LOVANIAINA Harentsoa Rebecca « Harenasoa » - HERINJATOVO Zakamanana « Zakamanana » - Nomena Manjaka.

Sampana Havàtsa-UPEM ANKAZOMIRIOTRA

Nirodorodo nankany amin'ny Sampana Havàtsa-UPEM Ankazomiriotra ny delegasiôna avy amin'ny foibe notarihin'ny Dol'Aj ka lanonana fametrahana salotrasina hatrany no notontosaina. Tao amin'ny Lapan'ny tananan'Ankazomiriotra no nanatanterahana izany, notronin'ny manam-pahefana avy eo an-tanàna.

Miisa 5 mianadahy ireo notolorana ka ireto avy :
RANDRIATSIFERANARIVO Rolland,
RAZAKAMIARINANDRIANA Henintsoa,

TOJOHARILALA,
VONISOA KANTO Mireille,
RAZAFIARISOA Myriam.

GAZETY VALIHA

Mpanoritra :
Celestin ANDRIAMANANTENA
Talen'ny famoahana :
Hajaina ANDRIANASOLO
Tonian'ny fanoratana :
RAINIHAROMISA Fanjoniaina
Tonia mpanampy
Itipika RAMORAVELONA

Komitin'ny fanoratana :
-RANJATOHERY Harilala
-RAZANAMPAMONJY Danielle
-RADOMANANTOANINA Tahiroa
-RAHEZARISOA Sannie
Foibe : Tahala Rarihasina Analakely
Tel. +261 34 01 367 51
Mailaka : havatsa.upem@gmail.com

DIAM-PENINA

IO NO GASIKARA

Ny akanjo firakofany !
Nasalotra eo an-tsonony
Ny lamba maitso mavana
Misora-dokon'ny ala,

Nahenika ny lafiny
Ny vatsoa, ny harena
He ! Izato masony
Mitara-bolamena ;

Fanilo manjopiaka
Miratra hatsarana,
Miainga avy ao anatin'ny
Ny tara-pahazavana
Mitemitra safira ;

Ny fara vodilanitra
Manopinopy mena,
Tinazana avy lavitra
Mateza raha jerena ;
No vakana iambozonany ;

Ny morony milasitra
Lemaka ivaiva,
Tomely tora-pasika,
Ka nony harivariva
Ampialnany fiadanana,
Tsy hahatsiaro ny fodiana
Na ny ory na ny manana,
Sondriam-pitosiana ;

Raha injay ka tsorina
Ireo rehetra tiana havoitra,
Ny havoana sy ny morona
Eo koa ny tendrombohitra
Dia ravaka tokoa,
Eny, vontona hatsarana
Amaritana avokoa,
Fa io no Madagasikara

Namby Mivetso, 2023

HATANORANA

Vorona inona ity foko no mitety ny habakabaka
Sidintsidina tsy tana, eritreritra tsy tony
Dihy an'ainga milalao, dia miakatra any ambony
Tevin-drahona vinaky, voronkely be fivavaka.

Volana inona ny foko no mifaly tsy midikitra
Diavolana maraina, zara tsiky, fara ehy
Toa fanilo, toa fanahy ... fanahy mamamy
Lanitra itsy no azy irery, volan-kely be fifikitra.

Olona inona ny foko e ! ... manonofy tia anao
Amponga vaky doboka onja sy firtsoka farara
Sefosefo sento mila, mila hentona sigara
Tononkira mamamy kely, olon-kely be lalao.

Aloka inona mafana ... hafanana fo adala
Voninkazo tsy tanteraka, nanantena ny alokao
Very saina, very fo ... zaza irery milalao
Voron-dia, volan-dihy, olon-dia aho, ry malala.

Dogme Razafy, 13 mey 2022

VOAMBOLANA

Voto : filahiana (any amin'ny Bara).

Besaro : aretina mpahazy ny vehivavy bevohoka.

Besavily : anarana niantsoana ny ondry tamin'ny andro fahiny.

Tomotsy : ombalahintongotra, voditongotra.

Oh. : Mifandia tomotsy (mifanaraka akaiky)

Sosa : (1) fikorisana, fandehanana milamina tsy misy manohintohina.
(2) karazana oviala.

Handra : (1) kilema ara-batana na toe- tra mivaona.

(2) Tsinay avy amin'ny ray aman-dreny mahatsiaro ho notsinontsinavina.

RANJATOHERY Harilala

IZANY MOA ...

NY ROHIM-PIHAVANANA

Ny fifandraisana ateraky ny fifamatoran'aina hamarinin'ny ra iraisana noho ny fianahana no ambara eto hoe rohim-pihavanana. Ireo teny ilazana ny ambaratongan'ny rohim-pihavanana no ifantohantsika manokana amin'ity lahatsoratra ity. Fototra iaingana ary ny tena. Ny tena no laharana voalohany. Ny vady aman-janaka no manaraka, amin'ny laharana faharoa; ireo zanaka indray no hian-dravaka lavitra toy ny ladim-boato. Ny zafy na zafibe (zanaky ny zanaka) no laharana fahatelo. Hatreo dia efa mihamanalavitra ilay fototra ny rohim-pihavanana. Avy amin'izany koa, amin'ny lafiny iray, no azo anazavana ny nampiasan'ny ntaolo ny hoe "fahatelo" nilazana ny havana amin'ny ankapobeny, araka ny fomba fiteny hoe "fahatelo tsy mampianana", izay havana mitavandra ny harena fotsiny, manao havana raha misy patsa. Any amin'ny Betsileo aza, ny havana mandafy ny tena no tondroina amin'ny hoe "fahatelo/olona". Eo amin'ny laharana fahafatra ny zafafy na zafikely (zana-jafy na zanaky ny zafibe). Ny manaraka azy, eo amin'ny laharana fahadimy, ny zafindohalika. Laharana fahenina ny zafinkitokely. Laharana fahafito ny zafimpaladia. Laharana fahavalo ny zafitsorana, izay efa tsy mahatsiaro intsony ny maha lafin-kavana azy akory aza amin'ny ankapobeny ary antony iantsoana azy amin'ny hoe zafitsorana, izany hoe efa tsy taitra intsony amin'izay zava-mahazo ny any amin'ny ambaratonga lavitra any amboniny. Azo heverina ho avy amin'izany toejavatra izany aza no niavian'ny hoe fahavalo. Ny aorian'ny zafitsorana rehetra no antsoina hoe zafindoria. Fiteny fandrentsika koa ny hoe lafivalo. Tsy teny ilazana toerana velively akory io, araka ny mety ho fahazaran'ny ankamaroan'ny olona, fa ireo havana mielim-patratra any rehetra any. Mety ho efa havan-davitra na havan-tetazina ireo, kanefa tena mety ho famaton-kavana mihitsy koa, izany hoe havana akaiky.

Ankoatra ireo ambaratonga voafaritry ireo anefa, dia misandrahaka ny havana. Ao ireo mpiray tampo amin'ny tena. Tovanana amin'ny hoe mifanapa-tsinay ny filazana azy raha toa ka iray renny niteraka. Raha samy hafa renny kosa fa iray ray dia mpiray tampo tsy vakitronga. Ny vodihazo efa nialan'ny vatany no antsoina hoe voditronga. Ny zanak'olom-pirahavany indray no antsoina hoe tsy omby kibo. Azo itarina amin'ny zanak'olom-pianadahy sy ny zanak'olom-pirahalany anefa izany. Noraisina ho anisan'ny mpiray tampo ihany koa ny taiza sy ny nat-sangana. Misy ireo ampifandraisin'ny fanambadiana ka manjary mpirahalany na mpirahavany na mpianadahy am-panambadiana. Ny vadin'ny mpiray tampo no tondroina amin'izany. Ny fisandrahaky ny ladim-pihavanana amin'ny avy amin'ny ray sy ny renny niteraka no manamarim-pototra ny fomba fiteny any amin'ny Betsimisaraka hoe "valo ila ny olombelona", izay ilazana ireo havana avy amin'ny lafin-drasy sy ny lafin-dreny. Marindratra ny fiteny hoe ny manambady manan-drafozana. Ny ray aman-dreny niteraka ny vadin'ny tena no antsoina hoe rafozana, raisina ho tena ray aman-dreny izy. Ny vadin'ny zanaka kosa atao hoe vinanto. Zaodahy na zaobavy no iantsoana ny vadin'ny mpiray tampo amin'ny tena.

Teny ampiasaina anondroana ireo ambaratonga samihafa ireo sy ny fisandrahany ny hoe Teraka. Teny hafa mitovy hevitra aminy koa ny hoe Taranaka. Misy amin'ireny Teraka na Taranaka ireny aza no mijoro ho fikambanana ara-panjakana mihitsy mba hameloma-maso ny loharano niandohana. Anisan'ny fantatra indrindra amin'izany, ohatra, ny Terak'i Rainizafimanga sy Rasoavelo, ny Teraky Ramampanjaka sy Rafara. Efa olona an'arivony maro miparitaka amin'ny vazan-tany efa'izao tontolo izao ny olona ao amin'ireny Teraka ireo.

RANJATOHERY Harilala

Mpikambana Mahefa ao amin'ny Akademia Malagasy